

cistă, moralizatoare, căreia sărăcia argumentului artistic și slaba atractivitate îi anulează intenția educativă, și piesa de factură bulevardieră, mizând pe efectul facil, de moment (categorii pe care *Prestigioasa Lore-dana* o reprezintă prin excelență). Pe teritoriul neutru dintre aceste extreme — dramatizări minore, stingace. Spectatorii tineri au fost de fapt frustrați de acea dramaturgie capabilă să li se adreseze direct și convingător, să le vorbească despre evenimente care-i interesează, care alcătuiesc problematica vieții lor. Greșim, dacă ne închipuim că această problematică este naivă și schematică: acești spectatori mobili și curioși, aflați în plin proces de cristalizare, sînt pretențioși, nu se mulțumesc cu surogate, iar dacă teatrul e „gol de gânduri și sentimente“, îl părăsesc cu inima ușoară. Sîntem vinovați direct dacă, din cauza noastră, ei ajung să-și risipească timpul și disponibilul de sensibilitate în ocupații și distracții fără noimă.

Constatăm uneori că publicul nostru este puțin pregătit — dar uităm să punem acest fapt în legătură cu modul cum noi înșine îl pregătim pentru această formă de viață spirituală care este teatrul. În primul rînd, teatrul pentru tineret este acela care trebuie să-și ia în serios misiunea formativă și de cultură. Va trebui să oferim tineretului un repertoriu construit pe marile valori clasice ale culturii universale: să-l deprindem să discearnă, în drama istorică națională, vibrația patriotică în stare să-l mobilizeze; să compunem pentru el un univers

spiritual coerent și limpede, în care tradițiile umaniste să se îmbine cu idealurile revoluționare ale generației angajate în construirea societății socialiste. Orice licență, de gândire sau de gust, pe care ne-o îngăduim față de acest spectator, o vom resimți mai târziu ca receptare greșită, superficială, chiar ca opacitate față de sensul grav pe care încercăm să-l transmitem. Activitatea educativă a teatrului va trebui să se constituie într-un program fără fisură.

Recentele documente de partid amintesc fiecăruia dintre noi că, în întregul marii răspunderi pentru destinul istoric al țării noastre, avem un loc precis și o răspundere precisă; și că nici o activitate nu există izolat și nu poate fi tratată cu ușurință, pentru că totul se leagă în același lanț de consecințe. Teatrul e o profesie colectivă, care poate să existe ca atare numai dacă fiecare participant la actul de creație se simte dator cu cea mai mare exigență pentru tot ce spune și face pe scenă. Jucînd în stagiunea recent încheiată, pe scena Teatrului Mic, roluri mai dificile, mai mature, am avut prilejul să măsoz direct în reacția publicului însemnătatea fiecărui detaliu al calității actului artistic. Nu știu încă precis ce roluri anume voi avea de interpretat în viitorul an teatral: sînt însă convinsă că spiritul de răspundere și exigența vor domni în mult mai mare măsură în teatru, și în acest efort de autoexigență mă voi încadra și eu, fie că rolul va fi de dramă ori de comedie, clasic ori contemporan.

SINKA KAROLY

Problema nr. 1: comanda socială

Două deziderate majore ne obligă astăzi să reflectăm asupra condiției omului de teatru: creația scenică legată nemijlocit de public, chemată să contribuie la formarea conștiinței socialiste a publicului, la educarea lui în funcție de cerințele momentului și ale perspectivei sociale, și creatorul de teatru, cetățean al țării sale. Am repetat, poate, două din aspectele arhicunoscute tuturor. Aș vrea însă să mă folosesc de repetarea acestor lucruri cunoscute pentru a sublinia că artistul și opera de artă au avut dintotdeauna un rol social important. Reflectarea realității implică și a implicat, din totdeauna, angajare, participare, atitudine față de drumul ascendent al

omenirii. Sînt coordonate care reclamă responsabilitatea artistului nu numai față de epoca sa de care îl leagă mii de fire (și în care condiția sa se poate împlini prin angajamentul său de a milita pentru idealurile ce dau nota distinctă a contemporaneității), ci și față de viitoarele epoci. Artistul zilelor noastre este dator să răspundă și să slujească comenzilor societății căreia îi aparține. Așa și-au înțeles rolul și condiția de artist toți marii creatori. Așa sîntem chemați acum să le înțelegem și noi.

S-a vorbit mult, în ultima vreme, despre o criză a artei spectacolului. Nu-mi amintesc să fi privit această problemă — reală sau

imaginară — decît sub aspectul major pe care ea îl implică şi anume dacă teatrul nostru este angajat în impunătoarea operă de dezvoltare a României socialiste, dacă contribuie prin mijloacele sale specifice la apropierea sau îndepărtarea publicului. Continuînd şi aprofundînd Directivele elaborate de cel de al X-lea Congres, actualul plan de măsuri ne invită, pentru a doua oară, să reflectăm mai profund asupra rolului şi responsabilităţii artistului, asupra datoriei lui de a contribui activ la educarea oamenilor în spiritul partinităţii şi combativităţii revoluţionare, al umanismului socialist. Aceste propuneri adoptate în unanimitate, precum şi expunerea ţinută de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei şi al activităţii politice şi cultural-educative, precizează, cu spirit de răspundere, îndatoririle noastre prezente şi viitoare.

Ca actor, ca director şi ca cetăţean al ţării noastre, îmi dau seama cît de întemeiate sînt observaţiile cu privire la deficienţele existente în munca noastră. Dezbătînd în faţa întregii ţări problemele ideologice şi cultural-educative ale fazei pe care o parcurgem, partidul nostru a dovedit din nou că veghează neconţinut nu numai asupra bunăstării noastre materiale ci şi asupra dezvoltării noastre spirituale; a dovedit că este puternic şi ferm hotărît să-şi ducă la îndeplinire rolul istoric, să apere cuceririle noastre revoluţionare din toate domeniile. Nouă, oamenilor de cultură, români, maghiari, sîrbi, germani, de toate naţionalităţile conlocuitoare, ne revine în acest context o mare datorie — aceea de a corespunde şi răspunde acestor imperative cu maximă exigenţă.

Aprofundînd revoluţionara ideologie marxist-leninist, sprijin de esenţă în orientarea noastră artistică, vom putea evita o seamă

de greşeli pe care şi teatrul nostru le-a săvîrşit. Şi noi am introdus în repertoriul lucrării fără un conţinut bogat de idei, am promovat uneori lucrări străine de aspiraţiile şi preocupările oamenilor muncii. Reacţia publicului a fost de altfel promptă în aceste cazuri: el a evitat pur şi simplu să participe. Teatrul nostru nu a depus toate eforturile pentru a realiza un repertoriu în care spectatorul să se întâlnească cu mai multe piese cu conflicte reale ale zilelor noastre, cu probleme adevărate legate de viaţă şi munca lui. Importantele documente de partid, asupra cărora ne adîncim, a determinat revizuirea atitudinii noastre. Am revenit asupra propunerilor pentru viitorul repertoriu; vom căuta să introducem mai multe lucrări care să oglindescă idealurile pozitive, mobilizatoare ale oamenilor muncii, să slujească nemijlocit educarea poporului muncitor în spirit partinic, să dezbată cu limpezime probleme etice, politice, sociale, probleme care şi-au găsit totdeauna locul în orice operă de artă adevărată. Ne propunem să aducem pe scenă mai multe piese care să realizeze direct contactul cu publicul de fiecare zi şi mai ales cu tineretul şi nu cu un public restrîns, de elită: de aşa zisul public de „protocol“. Am stabilit un plan de măsuri, de acţiuni concrete pentru tineret. Sperăm să-l ducem la îndeplinire cu atît mai mult cu cît colectivul nostru este un colectiv alcătuit, prin excelenţă, din tineri. Am iniţiat astfel „Scena tînărului creator“, cu un repertoriu specific, cu trei piese scrise de trei tineri. Ne-am propus să organizăm nu sondaje formale ci propuneri şi solicitări concrete, să adunăm ecouri ale legăturii noastre cu publicul, cu aspiraţiile lui. Cu toţi ne simţim angajaţi în aceste acţiuni menite să facă parte permanent din programul nostru de lucru, program integrat organic în fluxul continuu al transformărilor noastre sociale.

NICOLAE FRUNZETTI

În slujba omului, a educaţiei socialiste

Ca regizor şi director al unui teatru cu un profil de largă accesibilitate şi popularitate — Teatrul de revistă şi comedie „Ion Văcilescu“ — aş vrea să aştern pe hîrtie cîteva gînduri, cîteva sentimente stimulate de recente propuneri de măsuri prezentate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, propuneri privind îmbunătăţirea activităţii politico-ideologice de educare marxist-leninist a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii.

Interesul publicului pentru un teatru cu un caracter popular ca al nostru vădeşte ce mare însemnătate are repertoriul scenei noastre, cît de pronunţat trebuie să fie sensul educativ pe care trebuie să-l imprimăm întregii noastre activităţi. Teatrul revuistic de atitudine este tradiţional în ţara noastră, revista nefiind numai un spectacol de mare montare, dansuri şi cîntece, ci şi un spectacol educativ agitatoric, care transmite, cu formele